

Lunds Studentsångare sjunger in Våren

Lunds Studentsångare sjunger in Våren

LINDBLAD, OTTO (1809–64)

- ① Längtan till landet (Vintern rasat ut...) *Text: H. Säterberg* 1'42

KUHLAU, FRIEDRICH (1786–1832)

- ② Majsång (O hur härligt majsol ler...) *Text: C. W. Böttiger* 1'26

PRINS GUSTAF (1827–52)

- ③ Glad såsom fågeln... *Text: H. Säterberg* 1'15

LINDBLAD, OTTO

- ④ Till skogs en liten fågel flög *Text: P. D. A. Atterbom* 2'27

ALFVÉN, HUGO (1872–1960) (arr.)

- ⑤ Folkvisa från Gotland (Uti vår hage...) (NMS) 2'15

JOSEPHSON, JACOB AXEL (1818–80)

- ⑥ Serenad (Stjärnorna tindra...) *Text: J. A. Josephson* 1'41

- ⑦ Vårsång (Vårliga vindar draga...) *Text: F. Grafström* 2'10

PALM, HERMAN (1863–1942)

- ⑧ Under rönn och syrén (Blommande sköna dalar...) *Text: Z. Topelius* 3'19

PRINS GUSTAF

- 9 Studentsången *Text: H. Säterberg* 1'33

LINDBLAD, OTTO

- 10 Ångbåtssång (Sätt maskinen igång...) *Text: O. Lindblad* 2'05
11 Orfeus sjöng (Ur Shakespeares *Henrik VIII*) *Text: C. A. Hagberg* 2'27
Dubbelkvartetten Frida
12 Ur Ossians dunkla sagovärld *Text: G. Nyblaeus* 1'51
13 Sångfåglarne *Text: O. Lindblad* 2'24
14 Minnets tempel *Text: O. Lindblad* Solo: Sven Heilo 1'25

MÖLLER, HENRIK (1852–1918)

- 15 Island *Text: A. U. Bååth* 2'23

BERG, ALFRED (1857–1929)

- 16 Aftonen (Betrakta, betrakta...) *Text: C. D. af Wirsén* 2'56

HEDAR, JOSEF (1894–1961)

- 17 Lundagård *Text: A. Anderberg* (NMS) 1'04
18 Regnvisan *Text: K. Asplund* (Elkan & Schildknecht) 1'44

MELANDER, AXEL (1913–99)

- 19 Kärlekens visa *Text: P. Lagerkvist* (NMS) 1'41

PETERSON-BERGER, WILHELM (1867–1942)

En Fjällfärd, op. 6 *Text: W. Peterson-Berger*

31'50

[20] I. Prolog (Nejden står så fager...)

6'28

[21] II. Vandringsång (Den klarhet över himlens rund...)

1'44

[22] III. På Fjället i Sol (På fjället är ljus...)

3'50

[23] IV. På Fjället i Regn (Upp över blåa toppar...)

3'09

[24] V. Humoresk (Regnet föll i strida strömmar...)

2'51

[25] VI. Serenad (Nu vilar allt på sätervall...)

4'32

[26] VII. Afsked (Uppbrottets timma ljuder...)

5'37

[27] VIII. Epilog (Så sitta vi åter samman här...)

3'07

TT: 72'03

LUNDS STUDENTSÅNGARE

FOLKE BOHLIN *dirigent* (1–19)

DAN-OLOF STENLUND *dirigent* (20–27)

Otto Lindblad (1809–64) var prästson från Karlstorp i Småland, studerade vid gymnasium i Växjö, där han bl.a. väckte biskop Tegnérns uppmärksamhet, och kom till Lund år 1829. Efter femton års studier promoverades han till magister. Den långa studietiden förorsakades i viss mån av sjukdomsperioder och s.k. konditioner. Men spel och sång tog också mycket tid i anspråk. I stadens sällskapsliv gjorde Lindblad en insats som violinist och i musicerande studentkretsar blev han snart centralgestalt, vilket ledde till uppkomsten av Lunds Studentsångförening, som han också försåg med repertoar. Diktare som Herman Säterberg och C. V. A. Strandberg (*Talis Qualis*) hörde till sångarkretsen.

I det långa loppet var det inte möjligt för Lindblad att finna något fast levebröd vid akademien, och 1847 flyttade han som klockare till Norra Mellby, sex mil från Lund, där han kvarstannade till sin död. Detta hindrade dock inte att han emellanåt, exempelvis vid de studentskandinavistiska manifestationerna, återknöt kontakten med studentsången i Lund.

Herman Säterberg, författare till texterna både till *Vintern rasat ut* och *Sjungom studentens lyckliga dag*, har i sina ”Lefnadsminnen” sammanfattat Lindbladstiden i Lund, som han alltså själv hade upplevt: ”Huru väl förstod han icke att underhålla vårt intresse för sångföreningen, såväl genom sitt varma nit som genom lockelsen af nyhetens behag, då han emellanåt överraskade oss med sina nyaste tondikter, dem han önskade inom sångföreningen afprofva, innan de utgingo till allmänheten! Och hur strålade icke af fröjd hans blida ögon, då man lyckats till hans belåtenhet utföra de nya styckena! Deri skördade han också sitt egentliga honorarium.” *Längtan till landet* och *Liten fågel* är prov på Lindblads naturlyriska ådra, den ena friskt svallande med Säterberg, den andra romantiskt längtansfull med Atterbom.

Ur Ossians dunkla sagovärld skrevs för studentbeväringarna som exercerade på Lundagård; fäktmästaren, löjtnant Nyblaeus smidde texten, som anspelar på kronprins Oskar (I), kansler för Lunds universitet och Akademiska Föreningens välgörare – AF firar fortfarande Oscarsdagen, 1 december, som sin årsdag.

Anghåttssång skall ha komponerats ombord på Köpenhamnsbåten på vägen till ett studentmöte. Uruppförandet skedde redan före landstigningen på danska sidan.

Sångfåglarne skildrar stämningen efter 1846 års turné med den enkelkvartett, som samlade pengar till byggandet av Akademiska Föreningens hus. Detta var LSS:s första sångarfärd. Den startade omedelbart efter midsommar, och sångarna var tillbaka i Lund i början av oktober! Vid redovisningen av de hopsamlade medlen beskylldes Lindblad för oegentligheter, något som han förståeligt nog tog särdeles illa vid sig av. Sina känslor av bitterhet gav han luft åt i *Sångfåglarne*.

Orfeus sjöng har sin Shakespearetext från C. A. Hagbergs översättning. Hagberg var professor i Lund 1840–64.

Minnets tempel arbetade Lindblad med under sin sista tid. Tre dagar före sin död slutade han kompositionen, berättar hans hustru Emma.

Henrik Möller (1852–1918) var bara 23 år gammal när ledarskapet för student-sången lades i hans hand. Han grundade också på 1880-talet Lunds musiksällskap. Studentsångföreningen ledde han i tio år, till 1885. Under hans tid togs Sångsalen i Akademiska Föreningen i bruk. Sångsalen är fortfarande körens lokal för repetitioner och samvaro. *Island* har text av A. U. Bååth, poet och översättare av isländska sagor, samtida med Möller.

Alfred Berg (1857–1929) studerade först naturvetenskapliga ämnen men de musikaliska intressena tog överhand. 1891–1925 var han körens anförare, med ett avbrott för musikstudier i Leipzig. Berg var vidare universitetskapellmästare och ledare för Akademiska kapellet och mycket anlitad som kördirigent i olika sammanhang. ”Fader Berg” var dessutom en tämligen flitig tonsättare. Hans verklista omfattar inte bara körmusik utan också solosånger och kantater. *Aftonen* med text af C. D. af Wirsén har blivit den av ”Faderns” kompositioner som oftast sjungits av LSS.

Josef Hedar (1894–1961) tillträdde posten som domkyrkokapellmästare i Lund 1932 och blev anförare för Studentsångföreningen följande år. Han hade då varit organist i Södertälje drygt tio år. Någon främling i Lund var han dock inte; han hade

bedrivit universitetsstudier och också varit kompositionselev till ”Fader Berg”. Hans musikverksamhet i Domkyrkan blev mycket uppmärksammas. Sina Buxtehude-forskningar krönte han med doktorsgraden 1951.

Som tonsättare producerade Hedar dels kyrkomusik, dels en rad fina manskör-sånger. *Lundagård* har text af Adolf Anderberg, känd skånsk radioman, och är tillägnad Lunds Studentsångförening. Till *Regnvisan* har Hedar hämtat en finstämd text ur generationskamraten Karl Asplunds diktning . Den är representativ för Hedars harmoniskt välavvägda, atmosfärrika körstil.

Axel Melander (1913–99) kom till Lund som musiklärare vid Folkskoleseminariet 1950, en tjänst som så småningom omorganiserades till metodiklektorat vid Lärarhögskolan i Malmö. Melander kom närmast från Västerås, där han dels varit musiklärare, dels lett en omfattande amatörverksamhet vid ASEA. 1951–72 var han Lunds Studentsångförenings dirigent och höll som sådan uppe en intensiv repetitionsverksamhet ; den aktiva körens numerär under 1960-talet har inte överträffats. *Kärlekens visa* med text av Pär Lagerkvist är ett gott prov på Axel Melanders lyriska och melodiska känslighet.

Fredrik Kuhlau (1786–1832), den tysk-danske tonsättaren, är mest känd för skådespelsmusiken till det nationalromantiska skådespelet *Elverhøi*, bl.a. med ”Kong Christian stod ved højen mast”. *Majsången* har ursprungligen en tysk text av J.H. Voss, som finns översatt till både danska och svenska.

Jacob Axel Josephson (1818–80), bemärkt figur inom den s.k. Uppsalaromantiken, från 1849 director musices i Uppsala, dirigent för såväl Allmänna Sången och Orphei Drängar, domkyrkoorganist från 1864. Jämte hans Requiem är *Stjärnorna tindra ren* och *Vårliga vindar draga* hans ryktbaraste manskörskompositioner.

Prins Gustaf (1827–52), ”Sångarprinsen”, var Oscar I:s son och hörde till Uppsalakretsen av musiker och författare. Herman Säterberg skall ha varit hans favoritförfattare; denne hade också levererat texterna till såväl *Studentsången* och *Glad såsom fågeln*, komponerade 1851 resp. 1846.

Hugo Alfvén (1872–1960), den nationalromantiske tonsättaren, arrangerade gärna svenska folkvisor för kör – exempelvis *Uti vår hage*. Han var director musices i Uppsala och även anförare för Allmänna Sången och Orphei Drängar, som han brukar förknippas med i särskilt hög grad. Alfvén var också förste förbundsdirigent i Svenska Sångförbundet.

Herman Palm (1863–1942) komponerade sitt lyckokast *Under rönn och syrén* vid unga år. År 1884 sjöngs den f.f.g. av lundasångarna, och i samband med en musikfest i Stockholm 1897 slog den igenom som körens signaturmeli. Den har så förblivit och utgör en vacker symbol för våren i Lund. Palm blev sedermera präst och ägnade sig företrädesvis åt kyrkomusikaliska ämnen samt barnvisor.

Carlhåkan Larsén

En Fjällfärd skrevs år 1893 i Dresden, där **Wilhelm Peterson-Berger** (1867–1942) utan större entusiasm verkade som lärare vid ett privatkonservatorium. Det rör sig om åtta sånger, redan från början tänkta att bilda en cykliskt sammanhängande helhet. Mellan Prolog och Epilog ges i sex bilder en skrivning av händelser och stämningar under en fjällvandring, en skildring med stark prägel av det självupplevda. Peterson-Berger skrev själv både text och musik. Texten synes f.ö. aldrig ha publicerats separat under hans livstid, och det är därför på vissa ställen osäkert hur den bör uppställas i diktform.

Några år tidigare hade Svenska Turistföreningen bildats. Den arbetade i början främst på att underlätta fjällvandringar i Jämtland. *En Fjällfärd* kan uppfattas som ett stycke propaganda för sådana syften – verket är också tillägnat Turistföreningen. Fjällvandrandets glädjeämnen och förtretligheter har Peterson-Berger återgivit mycket realistiskt. Höjdpunkten i det avseendet utgör sats 5, Humoresk, där de mest poetiska sinnesretningar transsubstantierats till en sång.

På en punkt är *En Fjällfärd* inte realistisk – den är skriven för enbart mansröster, men i Peterson-Bergers verkliga fjällvandringar deltog alltid sångvilliga damer. Ton-

sättaren brukade medföra två stämhäften, ett för dam- och ett för herrstämmorna, och i dem förde han in de nya sånger han komponerade under vandringar. Varför valde han då att skriva *En Fjällfärd* för mansröster? Svaret skall säkert sökas i den omständigheten, att Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande årligen utlyste en pristävling i syfte att stimulera produktionen av god musik för mansröster. För Peterson-Berger, som vid denna tid endast fått ett par små häften med solosånger utgivna, öppnade denna tävling inte bara utsikter att bli publicerad i sällskapets årstryck utan också att vinna ett uppmärksammat pris. Man kan såsom Peterson-Berger förundra sig över att *En Fjällfärd* endast tillerkändes andra priset i 1894 års tävling. Dock måste man komma ihåg att något första pris nästan aldrig utdelades. Sveriges manskörssångare har i alla händelser vetat att sätta högt pris på detta verk!

Folke Bohlin

Lunds Studentsångförening räknar sin historia från år 1831 och är en av Sveriges äldsta ännu aktiva körer. Varken namn eller stadgar var visserligen fixerade från början. Utgångspunkten är i stället det första omnämmandet av ett offentligt framträdande med manskörsång vid Lunds universitet.

Körens äldsta historia är förknippad med Otto Lindblads namn. Som inspirerande ledare drev han upp en betydande körkultur inom Akademiska Föreningen i Lund. Som kompositör är hans insats inom manskörsången ännu aktuell. Inom den studentskandinaviska rörelsen på 1840- och 50-talen var Lindblad en självklar ledargestalt när det gällde sången.

Efter Otto Lindblads avflyttning från Lund gick kören växlande öden till mötes under skiftande dirigenter, av vilka vi bara skall nämna Wilhelm Borg och C. G. von Sydow. Med Henrik Möller fick kören åter en initiativrik ledare (1875–85), som bl.a. tog upp större körverk med orkester på repertoaren. Legendarisk som anförare är vidare Alfred Berg, ”Fader Berg” kallad. Under hans tid gjorde LSS omfattande sångarfärder, t.ex.

den första resan till USA år 1904. (Senare färder till samma resmål: 1947, 1964, 1974.) De mest betydelsefulla dirigenterna efter Bergs tid har varit Josef Hedar (1932–48), Axel Melander (1951–72) och Folke Bohlin (1972–85).

Under de senaste åren har körens konsertverksamhet intensifierats väsentligt och även breddats i fråga om repertoaren. Förutom sedvanliga framträdanden i hemstaden (exempelvis förstamajkonserten från Universitetstrappan, sänd i radio och TV) och vid sångarfärder i Sverige har kören företagit konsertturneer till Polen, England, Schweiz, Frankrike och de nordiska länderna (inklusive Island). Repertoaren har omfattat båda profan och sakral musik, *a cappella*-sång såväl som musik för kör och orkester. Ett flertal uruppföranden av ny musik för manskör är ett annat resultat av de senaste årens aktivitet. Samtidigt har Lunds Studentsångförening dock beflitat sig om ett gott förhållande till studentsångens traditioner – något som skulle belysas på den här skivan.

Folke Bohlin (f. 1931) har studerat teologi och musikvetenskap i Uppsala och blev fil. doktor 1970. Kyrkomusik är hans vetenskapliga specialitet. Under Uppsalatiden var han bl.a. vice dirigent i Orphei Drängar och tog initiativet till Uppsala Akademiska Kammarkör. Han blev docent vid Lunds universitet 1970 och ledde Lunds Studentsångförening från 1972 till 1985.

Dan-Olof Stenlund (f. 1937) är en av Sveriges internationellt mest kända kördirigenter. Han växte upp i Skellefteå, och efter studier vid musikhögskolan i Stockholm tjänstgjorde han i många år som kyrkomusiker i Engelbrektskyrkan. Han gjorde också uppmärksammade insatser med Engelbrektskyrkans motettkör och KFUM:s kammarkör, både grundade av honom själv. Han var dessutom ledare för KFUM-kören (manskör) och Uppsala akademiska kammarkör. Han leder fortfarande Malmö kammarkör, som han grundade 1975, och har haft en framstående bana som internationellt verksam körpedagog.

1 LÄNGTAN TILL LANDET

(Herman Säterberg)

Vintern rasat ut bland våra fjällar,
drivans blommor smälta ned och dö.
Himlen ler i vårens ljusa kvällar,
solen kysser liv i skog och sjö.
Snart är sommarn här i purpurvågor,
guldbelagda, azurskiftande,
ligga ängarne i dagens lågor,
och i lunden dansa källorne.

Ja, jag kommer. Hälsen glada vindar,
ut till landet, ut till fåglarne,
att jag älskar dem, till björk och lindar,
sjö och berg, jag vill dem återse;
se dem än som i min barndoms stunder,
följa bäckens dans till klarnad sjö,
trastens sång i furuskogens lunder,
vattenfågelns lek kring fjärd och ö.

2 MAJSÅNG

(Carl Wilhelm Böttiger)

O, hur härligt majsol ler!
I de blåa höjder
sjungas vårens fröjder,
och sin doft var blomma ger.
O, hur härligt majsol ler!

3 VÅRSÅNG

(Herman Säterberg)

Glad såsom fågeln i morgonstunden
hälsar jag våren i friska natur.
Lärkan mig ropar och trasten i lunden,
ärflan på åkern och orren i furn.

Se, hur de silvrade bäckarna små hoppa och slå
vänliga armar kring tuvor och stenar!

Se, hur det spritter i buskar och grenar av liv och av dans
i den härliga vårsolens glans!

4 LITEN FÅGEL

(Per Daniel Amadeus Atterbom)

Till skogs en liten fågel flög.
Från sommarhimlen blå och hög
han sjöng: "Det kvällas ren, farväl!
Jag flyger bort, du goda själ;
långt bort, långt bort,
men jag är hos dig innan kort!"

5 UTI VÅR HAGE

(Folkvisa från Gotland)

Uti vår hage där växa blå bär.
Kom hjärtans fröjd!
Vill du mig något så träffas vi där
Kom liljor och akvileja,
kom rosor och salvia,
kom ljusa krusmynta,
kom hjärtansfröjd!

Fagra små blommor där bjuda till dans.
Vill du så binder jag åt dig en krans.

Uti vår hage finns blommor och bär.
Men utav alla du kärast mig är.

6 SERENAD

(Jacob Axel Josephson)

Stjärnorna tindra ren
högt uppå himmelen,
jorden är still.
Vinden har somnat in,
sakta för vännen min
bedja jag vill.
Förs du vid drömmars hand
fjärran till min längtans land,
hör du min röst?
Här vill jag kalla dig,
säg, vill du följa mig, ljuvaste tröst?

7 VÅRSÅNG

(Frithiof Grafström)

Värliga vindar draga
skyarnas dok, det tunga
undan för solens unga
blick, för dess strålers glans.
Jublande lärkor glada
nicka vid vänligt möte,
sippor ur drivans sköte
lyfte sin blyga krans.

8 UNDER RÖNN OCH SYRÉN

(Zacharias Topelius)

Blommande sköna dalar,
hem för mitt hjärtas ro!
Lummiga gröna salar,
där vår och kärlek bo!
Soliga barn av luft och ljus,
o, jag förstår ert tysta sus,
blommande sköna dalar,
hem för hjärtats ro!

Kom, du min vän i skogen,
kom, vid min sida sjung!
Skogen är evigt trogen,
våren är evigt ung.
Livet förgår som kvällens fläkt;
evig är vårens andedräkt!
Kom, du min vän i skogen,
vid min sida sjung!

Blommande sköna dalar
stråla av sällhet då;
klarare våren talar,
bättre vi den förstå.
Aftonen rodnar, vakan slår,
stilla en suck ur hjärtat går.
Blommande sköna dalar
stråla sällhet då.

9 STUDENTSÅNG

(Herman Säterberg)

Sjungom studentens lyckliga dag!
Låtom oss fröjdas i ungdomens vår!
Än klappar hjärtat med friska slag,
och den ljusnande framtid är vår.
Inga stormar än
i vårt sinne bo,
hoppet är vår vän,
vi dess löften tro,
när vi knyta förbund
i den lund,
där de härliga lagrarna gro.
Hurra!

10 ÅNGBÅTSSÅNG

(Otto Lindblad)

Sätt maskinen i gång, herr kapten!
Hälsning vi sända från tonernas värld,
vänner på stranden som vita med handen:
farväl, farväl på den gungande färd.

Se, hur böljan i fören nu brusar!
Hör, hur vinden i seglen nu susar!
Jag flyger bort från min älskling där,
men dess bild jag i mitt hjärta bär.

Kanske fäller hon en känslans tår;
ack, dess mening jag väl förstår!
Troget som böljan kysser stranden,
så vill jag älska, så jag ju älska får!

11 ORFEUS SJÖNG

(W. Shakespeare, övers. Carl August Hagberg)

Orfeus sjöng; vid lutans toner
fjällens snöbetäckta zoner
sänkte sig för skaldens sång.
Blommans kalk och trädens toppar,
solens ljus och daggens droppar
följde gärna tjusta toners gång.

Allt vad liv och anda hade,
havet självt sig stilla lade,
för att lyss som spegelsjö.
Så musiken dövar smärtan,
kvalda sinnen, brustna hjärtan
somna ljuvligt eller stilla dö.

12 UR OSSSIANS DUNKLA SAGOVÄRLD

(Gustaf Nyblaeus)

Ur Osssians dunkla sagovärld
ditt Oscarsnamn emot oss klingar.
Där tonar det i vapenfärd,
och Fingals son den skönsta hjälten är i nordisk här.
Forntid sig med framtid enar,
sagan sanning blir en gång!

13 SÅNGFÅGLARNE

(Otto Lindblad)

Sångfåglarne tänkte bygga sitt neste
i lugn och frid, så trodde väl de fleste.
Kom så en korp, byggmästar blev,
och såg sig om, de små fördrev.
Den korpen var så svart som en natt;
mot hans skrän sångfågeln stämma var så matt.

De flyktade sedan åt skilda håll
och sjunga väl ännu ibland;
men hör, huru sången då klingar i moll
sin längtan till lummiga strand.
Fågeln fick ingen tro på en vänsäll ro;
nu sitter hon sorgsen vid ensligt bo,
när aftonen skymmer.

Jag minnes ännu de små fåglarnes sång,
som hade de sjungit i gång;
jag minns nejdens tårnor, de ställde sin gång
till grönskande lund varje vår.
Och ögat det log, och hjärtat slog;
så varmt hela världen i famn man tog,
när aftonen skymde.

14 MINNETS TEMPEL

(Otto Lindblad)

Låt mig, bland mina minnen själv ett minne
en dröm bland dina drömmar vara blott!
Likt en av dina skuggor, som förgått,
låt mig få slockna, när min tid är inne!

15 ISLAND

(Albert Ulrik Bååth)

Vilar i vita
skummande vågor,
stolt som i sagan,
sagornas ö.

Länge du höll
med ödet en holmgång,
fick dock ej falla,
segra du fick.

Herre i höjden,
räck henne handen,
håll henne upp
på yrande våg.

16 AFTONEN

(Carl David af Wirsén)

Betrakta, betrakta
han sjunger så sakta,
den flyende dag.

Hur dimmorna bäva,
en slöja de väva
åt nattens behag.

Och fåglarnas kväden
ha tystnat bland träden
och böljorna skvalpa
med domnande slag.

17 LUNDAGÅRD

(Adolf Anderberg)

Lundagård, namn för vår längtan,
hemmet, där sången bor.
Lundagård, mål för vår trängtan,
hoppet där spirar och gror.
Minns du en vår i Lund!
Minns du en stilla stund,
en majkväll, då solen sitt sken
göt över blomma och gren?
Stilla, o hjärta, stilla –
du hör minnenas kör.

18 REGNVISAN

(Karl Asplund)

Regnet sjunger i bok och lind,
smyger på hängande grenar,
viskar vid skogens gröna grind,
vilar på mossiga stenar.
Håller åt markens törstiga mull
murgrobladets bägare full,
gnolar vid bägaren tyst en sång,
gnolar: det var en gång.

Regnet droppar mot kind och hår,
viskar i vandrarens öra,
sjunger för den som tyst förstår,
sjunger för den som vill höra.
Håller av minnen en bägare full,
törstig är själen för saknadens skull.
Dropparna sjunga en afton lång
något, som var en gång.

19 KÄRLEKENS VISA

(Pär Lagerkvist)

Kärlekens visa har inga ord,
nynnar som vinden i träden,
svävar lätt över blommande jord,
leker i sommarsäden.

Ingen hör den mera än vi,
du och jag vid din sida.
För det är oss den sjunger i
sin sång över jorden vida.

EN FJÄLLFÄRD

(Wilhelm Peterson-Berger)

20 I. Prolog

Nejden står så fager,
julisolen lyser varm och vän.
Sommarvinden drager
genom skog och gröna marker hän.
Svalkande din tinning smeker,
lätt med blad och blomster leker
mellan lundens trän.

Vadan kommer vinden?
Känden I ej, broder, i den kyss,
som han oss på kinden
muntert gav i förbifarten nyss,
som en hälsning från det vida
blått förtonande och blida
långt i fjärran där?

Broder, sen I skimret
utav drivan där på fjällets topp,
och det klara glimret
utav tusen bäckars branta lopp?
Väckas ej i edra sinnen
flydda somrars färdeminnen
och en längtan ny?

Uti sommartider
tågade vi samman mången gång
bort till gröna lider,
väckte deras ekon med vår sång.
Än en gång kom låt oss vandra,
låt oss dela med varandra
friluftslivets fröjd!

21 II. Vandringsång

Den klarhet över himlens rund
ej ens ett strömoln störde,
när i den arla morgonstund
vi våra ränslar snörde.
Så styrde vi igenom byn
som än i slummer låg
och hän mot skogens dunkla bryn
vårt glada sångartåg,
och fastän dagen lovar att bli het,
med gott humör vi mota var förtret;
är viljan god och hågen ung,
så blir ej ränseln tung.

Men traktens alla fåglar små
vår färd med undran skåda
och svinga sig i rymden blå
med vingeslag så bråda.
Och öppna snären sig ett glänt
vi som en hägring se
av fjärran skogars band ompänt
vårt mål emot oss le:
”Till fjälls, till fjälls” är lösen i vårt lag,
men här vid bäcken rasta vi ett slag.
För vandringslivets poesi
ett leve höja vi!

22 III. På fjället i sol

På fjället är ljus och friskhet och ro,
på fjället är härligt att vara,
där blidaste blomster kring drivorna gro,
där vindarne vila och sagorna bo
i tjärnar så djupa och klara.

Långt bort i liden
ser du dem blänka i fager glans,
vaggande viden
sluta omkring dem en silverkrans.
Luften är klar och bäckarne porla,
hemliga källor i mossarne sorla,
solljuset dallrar liksom i dans.

Och lätt som den sky, som drömande går
sin solglänsta väg i det höga,
din ande sig lyfta och svinga förmår,
och glömsk av sitt jag han ett ögonblick får
i himlarnes klarhet sig löga.

Fjärran i dalar klingar en klocka
med klang så klar.
Tonen du känner sakta dig locka
så underbar.
Fattar ditt hjärta då vad den menar,
himlen sin fågring med jorden förenar,
skönare stund icke livet har.

23 IV. På fjället i regn

Upp över blåa toppar i fjärran
hotande höja sig mörka moln.
Ödsliga skuggor glida fram över heden,
svepa i skymning in den ensliga leden.
Vindarne vakna i sina grottor,
ila mot höjden med dån och gny,
jubla och vredgas, slå sina vingar
vilt emot bergets väldiga väggar,
ryta i klyfter och stup,
storma ravinernas djup,

jaga framför sig de regntunga skyarne,
piska mot jorden de brusande byarne.
Svala strömma himmelens flöden
över mo och mossiga hållar,
och de sjunga klagande kväden.
Gamla sagor stiga ur sorlet,
ödemarkens tungsinta sägner.
Ifrån Nordens urtid, den dunkla och stolta,
strålande syner sig höja:
Se hur valkyriornas skara sig närmar
med dånande hovslag och
stridsropan skalla vidt kring töckniga rymder,
lurarnes larm och vapnens rassel sig blanda.
Ragnarök stundar, gudarne rida
ut till den sista, den stora strid.
Inne i fjällen jättarne vändas,
blixterne ljunga, tordönen skrälla,
värlarnes skymning är när
och i sitt sköte den bär
natt och död.
Vita dimmor dävna sig sänka
sakta ned på vindarnes valplats.
Men liksom i sagan bortom dem vi skymtar en ny,
en fagrare värld.

24 V. Humoresk

Regnet föll i strida strömmar, vätte rygg och tyngde ränsel,
svår och brant gick vägen fram i marker och moras.
Iskall fjällvind bet i skinnet och förtog båd syn och känsel,
men vi höllo upp kuraget, så skall saken tas.

Nu en stilla fridfull hamn vi hunnit,
här i fäbodstugans låga tjäll,
ifrån regn och vind en tillflykt funnit,
efter dagens mödor vila vunnit,
nu vi skola ha en munter kväll!

Vilka sorgligt glada syner våra ögon skåda månde!
Blöta skrudar, ömma leder, plåstringar och sår.
Första basens byxor hänga trasiga i spiselvrån,
tenorerna vid elden stå och smörja sina tår.

Kaffe pannan höres muntert puttra.
Tänk vad nu en tår skall smaka skönt!
Den skall skingra alla minner buttra,
när man hela dan av köld måst huttra,
blir om kvällen av den man rikt belönt.

Men ett samfällt skri upphäves utav fyra tomma magar:
"Kaffe stillar inte hungern, här det tarvas mat!"
Låt oss bedja säterpigan att hon tvärt på stunden lagar
till åt oss en flötgröt, fet, bastant och delikat.

Se här kommer hyddans härskarinna –
Nej! så blåögd, blond och vit och röd!
Våra näringsorger fast försvinna.
Hell och leve hon, den ädla kvinna,
som oss räddar ur vår hungersnöd!

25 VI. Serenad

Nu vilar allt på sätervall
och dagens röster dö.
Snart fjällens glöd förblekna skall,
en vindfläkt går, än ljum, än kall,
bort över skog och sjö.

Och medan västern purpurdränks
och himlavalvet stjärnbeströs,
och dalens grönska daggbestänks,
hon uti drömmens trollvärld sänks,
vår väna, raska tös.

Om dagens id var hård och tung,
blir nattens vila ljuv.
Sov sött skön Elin, du är ung,
ditt sinn är friskt som fjällets ljung,
din blick en hjärtetjuv.

Som, sommarskyn så ljus och klart
ditt unga öde för dig står,
oss allom är det uppenbart:
från byn en gosse kommer snart,
och han ditt hjärta får.

Långt mindre blev vår lyckas mått,
till världens oro går vår gång.
Vad fingo vi? Vad blev vår lott?
Ett vackert vandringsminne blott,
som lever i vår sång.

26 VII. Afsked

Uppbrottets timma ljuder.
Plikten oss vända bjuder.
Farväl, du kära, gröna dal,
farväl du granskog, mörk och sval,
Farväl, ack farväl!
Från dina stigars dunkla led
vi draga oss till bygden ned,
farväl, farväl.

O låtom oss stanna! Vi hasta vi så
till städernas fridlösa ävlan?
Ej nedåt vi vände, nej uppåt vi må
mot himlen den blå
att topparne nå
i tävlan.

O dröjom! Här uppe vi dagarnes längd
med sånger och idrotter liva,
i frihet av fjällmurar skyddad och stängd,
och vildmarkens ängd
oss villbråd i mängd
skall giva.

Uppbrottets timma ljuder,
Plikten oss vända bjuder.
Du hed, som över skogens bryn
i mossprakt skiftar för vår syn,
farväl, ack farväl!
Hur lockande du ligger där!
Man ack! vår väg tillbaka bär,
farväl, farväl!

Då fäller en glans av sommar och sol
kring lider, som fagert blåna,
det går som en ton av lur och fiol
från forsar, som fjärran dåna.
Bort genom skogarnes skymning det drar
en bedjande viskning, så underbar:

Dröj kvar, dröj kvar!

Och allt vad ditt hjärta diktat och drömt,
det blir till en solig hägring,
det klagar så vekt, det lockar så ömt,
det strålar i stilla fägring.

Uppbrottets timma ljuder.

Plikten oss vända bjuder.

Vårt glam väl ofta bröt din frid,

du ödemark så tyst och vid,

farväl, ack farväl!

I skog, på mo, från sätervall

vår sång ej längre klinga skall,

farväl, farväl!

VIII. Epilog

Så sitta vi åter samman här

i lövsaln vid vår flaska

och västanvinden till oss bär

från fjällen ned en hälsning kär.

Den leker så lent kring solbränd kind,

den sjunger i rönn och i lind:

"Till nästa år vi ses igen".

Snart sommarens tid förgången är

och tankarne de draga,

när jorden sig i snöskrud klär,

till våra minnens ljusa sfär.

Det sorgfria liv i skog och mark

vår kärlek gjort dubbelt stark

till dig, du fagra fosterland.

ADD

RECORDING DATA

Recording: [1–19] May 1980; [20–27] May 1979 at Lund Town Hall, Sweden
Producer and sound engineer: Robert von Bahr
Equipment: Sennheiser microphones; Agfa PEM 468 tape (no Dolby); ReVox A-77 tape recorder (15 i.p.s.)
Post-production: Editing: Robert von Bahr
CD transfer: Siegbert Ernst

BOOKLET AND GRAPHIC DESIGN

Cover text: [1–19] © Carlhåkan Larsén; [20–27] © Folke Bohlin
Cover photo: Robert von Bahr
Typesetting, lay-out: Andrew Barnett

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.
If we have no representation in your country, please contact:
BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden
Tel.: +46 8 544 102 30 Fax: +46 8 544 102 40
info@bis.se www.bis.se

BIS-162 © & © 1979, 1980 & 1990, BIS Records AB, Åkersberga.

Lunds Studentsångare, dirigent: **Folke Bohlin**

